

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

40

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції

*Науково-методологічні основи
вдосконалення системи
підготовки фахівців
для харчової та зернопереробної
промисловостей*

В ДВОХ ЧАСТИНАХ

Частина 2

ОДЕСА 2009

Матеріали друкуються відповідно рішенням 40^{ої} науково-методичної конференції викладачів ОНАХТ «Науково-методологічні основи вдосконалення системи підготовки фахівців для харчової та зернопереробної промисловостей», яка проходила 8 і 9 квітня 2009 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Гапонюк О.І., д-р техн. наук, професор,
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор,
Гладушняк О.К., д-р техн. наук, професор,
Моргун В.О., д-р техн. наук, професор,
Іоргачова К.Г., д-р техн. наук, професор,
Ангелов Г.В., канд. іст. наук, професор,
Немченко В.В., д-р екон. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Науменко В.І., канд. техн. наук, доцент,
Будюк Л.Ф., канд. техн. наук, доцент,
Кац А.К., канд. техн. наук, доцент,
Нарушевич-Васильєва О.В., канд. філол. наук, доцент.

СПРИЙНЯТТЯ УСНО-РОЗМОВНОГО МОВЛЕННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ СЛУХАЧІВ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ

О.К. Часнкова

Завдання адаптації до нового комунікативного середовища – одне з найважливіших для слухачів підготовчого відділення. Середній рівень володіння російською мовою у слухачів після піврічного навчання характеризується сформованістю основних розмовних навичок, але недостатнім відпрацюванням і активізуванням їх. Вони вже непогано читають, мають пасивний запас слів, який перевищує активний запас, краще розуміють смисл при читанні, чим при аудіюванні; розмовним мовленням (РМ) володіють обмежено. Таким чином, слухачі сприймають інформацію, яка орієнтована на норми книжно-писемної мови, оскільки їх мовленнєвий досвід був пов'язаний з вивченням граматики і запам'ятовуванням нових слів та словосполучень під час аудиторних занять. В соціально-побутовій і соціально-культурній сфері спілкування слухачі постійно стикаються з новою для них усно-розмовною формою спілкування, мовну основу якої складає РМ з особистими специфічними засобами вираження на всіх етапах мовної системи, а також особистими правилами будування комунікації. Невимушеність, яка властива мовленнєвому акту в розмовній мові, вказує на те, що люди, які спілкуються, виступають як індивідуальні особистості. Це знаходить своє вираження в насичуванні мови суб'єктивною модальністю, в емоційній та експресивній забарвленості, особливою розмовною тональністю спілкування, яка складається з вибору лексичних і синтаксичних одиниць з відповідного синонімічного ряду, невербальними засобами комунікації.

Опосередкованість мовленнєвого акту тісно пов'язана з немовною дійсністю, на фоні якої він здійснюється, призводить до опори на конситуацію, до опосередкованого входу останньої в мовленнєву діяльність, і, отже, вербальний канал зв'язку припиняє бути єдиним і РМ будується на основі «частинної мови». Усність і непідготовленість РМ виражаються в інверсіях і розривах граматичних зв'язків, у повторах, в активізуванні вихідних форм. При навчанні іноземним мовам розроблена методична класифікація рівнів розуміння усної мови, в якій розрізняються рівні фрагментарного, глобального, детального і критичного розуміння, а також процес вірогідного прогнозування. Завдання навчання слухачів смислового сприйняттю усного РМ можна розглядати як завдання навчання стратегії розуміння розмовних текстів шляхом створення типології навчальних текстів РМ і у відповідності до різних видів потенціального орієнтуру в них; ознайомлення слухачів із системами орієнтування в текстах РМ, виділення мовних, мовленнєвих і комунікативних сигналів, які забезпечують роботу механізму вірогідного прогнозування при сприйнятті усно-розмовних текстів. Навчання стратегії розуміння усно-розмовного спілкування повинно спиратися на виділені різновиди розмовних діалогів, на тактичні схеми їх розгортання, на екстралінгвістичні, комунікативні і лінгвістичні особливості будови розмовних мовленнєвих творів.

ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ МОВИ І МОВЛЕННЯ У МЕЖАХ КУРСУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	
Я.В. Машарова	71
РОЛЬОВА ГРА – ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ	
Г.І. Віват	72
УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА СЕРЕД ІНШИХ КУЛЬТУР СВІТУ ТА ЇЇ РОЛЬ У ВИХОВАННІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	
Н.В. Копач	73
РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК ПРИ НАВЧАННІ РОСІЙСЬКОЇ (УКРАЇНСЬКОЇ) МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	
Т.Г. Казарян	74
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ	
Г.М. Войтенко	75
НАПРЯМКИ РОЗРОБКИ ПРОГРАМИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ НА ПІДГОТОВЧОМУ ВІДДІЛЕННІ	
Г.О. Черемісіна	76
АКТУАЛІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ПРИ ВИВЧЕННІ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ	
О.В. Чебан	77
ТВОРЧИСТЬ В. СТУСА НА УРОКАХ КРАЇНОЗНАВСТВА З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ	
С.М. Годорова	78
ПРОЦЕС РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТАМИ-ІНОЗЕМЦЯМИ ПРИ ВИВЧЕННІ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ	
О.В. Гриньків	79
СПРИЙНЯТТЯ УСНО-РОЗМОВНОГО МОВЛЕННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ СЛУХАЧІВ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ	
О.К. Часнкова	80
ОСНОВНІ ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	
Л.Б. Зукіна, І.С. Михайлова, О.С. Зінченко	81
ПРАКТИЧНЕ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ – ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	
Л.Б. Зукіна, І.С. Михайлова, О.С. Зінченко	82
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У БІЛІНГВАЛЬНОЇ СТУДЕНТСЬКІЙ АУДИТОРІЇ	
Л.І. Парфиненко	83
ПРОБА С.П. ЛЕТУНОВА ЯК МОДЕЛЬ ЗАНЯТТЯ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	
В.М. Копа, О.М. Поспелов	84
ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ АКАДЕМІЇ	
Б.І. Струк, В.М. Копа, Т.П. Сергєєва	85
ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ – АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА	
Б.І. Струк, Т.В. Захлевська, О.В. Павлюк	86
РУХОВА АКТИВНІСТЬ ЯК ДІЙОВИЙ КОМПОНЕНТ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	
Т.П. Сергєєва, В.В. Гончарук, Т.В. Волкова	87
ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ АЕРОБІКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ	
Т.П. Сергєєва, В.М. Бородін, Д.В. Болтоматіс	88